

MAATALOUS

Tulipolte uhkaa levitä koristekasvien mukana

Pienestäkin tauti-epäilystä on ilmoitettava heti viranomaisille.

ITÄMERI (MT)

Siitä huolimatta, että vaarallista kasvitautia tulipoltetta todettiin viime kesänä hedelmätarhalla, suurin riski taudin leviämislle ovat taudin isäntäkasveina toimivat koristekasvit. ”Niitä tuodaan Suomeen joka vuosi runsaasti, ja niitä istutetaan laajasti koko maahan”, sanoo tutkija **Päivi Parikka** Luonnonvarakeskuksesta (Luke).

Isäntäkasveja ovat esimerkiksi tuhkapensaat, orapihlajat ja tuomipihlajat.

”Myös aronia voi levittää tautia, mutta se ei ole sille kovin altis. Luonnonvaraisista kasveistamme kotipihlaja on tulipolteelle otollinen isäntä”, Parikka kertoo.

Koristekasvien oireita ei välttämättä seurata yhtä tehokkaasti kuin omenoilla ja päärynöillä. Erityisesti taimia tuovat harrastajapuutarhurit eivät aina osaa tarkkailla taudin merkkejä.

Taudin hävittäminen on iso operaatio
Päivi Parikan mukaan kotipuu-
tarhurit eivät tajua, millainen

operaatio tulipolteen hävittäminen on ja millainen autius hävittämisooperaation jälkeen vallitsee.

Jos tautia todettaisiin esimerkiksi keskellä Helsinkiä sijaitsevan omakotitalon puutarhassa, sairaiden puiden lisäksi kaivettaisiin juurineen ylös myös mahdolliset tartunnan saaneet puut sekä riskialueella olevat isäntäkasvit.

”Omena- tai päärynätarhan läheisyyteen ei pitäisi istuttaa ulkomailta tuotuja isäntäkasveja”, Parikka sanoo.

Tulipolte on laissa määritelty karanteenitautiksi, joten sen hävittäminen on viranomaisten tehtävä. Kemiallisia torjunta-aineita ei ole.

Karanteenitaudeista tai tautiepäilystä on heti ilmoitettava viranomaisille oman alueensa elykeskukseen tai Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan. Ilmoitusvelvollisuus on ehdoton ja koskee niin ammattilaisia kuin kotipuutarhureita.

”On olemassa tauteja, joiden oireet muistuttavat tulipoltetta. Silti pienimmästäkin epäilystä kannattaa kertoa viranomaisille”, Parikka sanoo.

Leviäminen Suomeen ei ollut yllätys
Suomi oli viime kesään saakka ainoa tulipolteesta vapaa EU-maa.

Tauti livahti ammattilais-
tarhalle Ahvenanmaalle piilevänä tartuntana päärynän

lisäysaineiston mukana siitä huolimatta, että tuontia koskeet paperit olivat kunnossa.

Parikan mukaan taudin ilmaantuminen tänne ei ollut yllätys, koska sitä esiintyi Venäjällä sekä kaikissa EU-maissa Suomea lukuun ottamatta.

Puutarhojemme kannalta on hyvä, että tartunnasta huolimatta Suomella on edelleen suoja-alueoikeus. Sen ehtoihin kuuluu velvoite torjua tautia ja mahdollisuus rajoittaa kasvi-
kauppaa.

Taudin isäntäkasveja ja lisäksi tarkoitettuja kasvinosia saa tuoda muista EU-maista vain taudista vapailta alueilta, joita ovat toiset suoja-alueet tai puskurialueet.

Tuontikasveilla on oltava vain suoja-alueilla käytettävä ZIP-kasvipassi.

Suoja-alueilla taimia myyvillä taimistoilla on oltava ympärillään vyöhyke, joita viranomaiset valvovat säännöllisesti.

Tulipolteesta puhtaiksi luokitelluilla taimistoilla ei saa olla kukkivia tulipolteen isäntäkasveja, jotta pölyttäjät eivät kuljettaisi tautia.

EU:n ulkopuolelta isäntäkasvien tuonti on pääosin kielletty.

”Jos tulipolte alkaisi toden teolla leviää Suomessa, pohdittavaksi tulee, onko edullisempaa luopua suoja-alueoikeudesta vai yrittää ylläpitää sitä”, Parikka sanoo.

MAIJA ALA-SIURUA

Tulipoltetta aiheuttava bakteeri erittää sokeripitoista limaa, joka houkuttelee hyönteisiä.

TULIPOLTE

Vaarallinen hedelmäpuiden tauti

Voi tarttua moniin hedelmä- ja koristekasveihin, kuten esimerkiksi omenaan, päärynään, orapihlajiin ja tuhkapensaisiin.

Taudin oireet:
Veden puutteessa nuorten versojen kärjet taipuvat aluksi mukalle alaspäin. Tätä nimitetään paimensauva-oireeksi.

Sen jälkeen lehtiin muodostuu nekroottisia alueita tai lehtiruuti ja keskuskuoni mustuvat.

Lopulta versot lakastuvat, mustuvat ja kuolevat kärjestä alkaen.

Kuhtuneet kukinnot, lakastuneet lehdet ja näivettyneet, mustuneet hedelmät jäävät kiinni versoihin.

Kuolleet versot ovat sitkeitä ja taipuisia.

Vähitellen tauti leviää paksumpiin oksiin, ja runkoon muodostuu kuoliolaikkuja, joiden reunoilta erittyy lämpimissä ja kosteissa oloissa bakteerilimaa vaaaleina pisaroina.

Laikkujen alla puu on rusketunut.

www.evira.fi

Tauti voisi levitä Rovaniemelle asti

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira arvioi, että tulipolte voisi levitä Rovaniemen korkeudelle saakka. Tauti on tuhoisa erityisesti omenoille ja päärynöille.

Eviran tekemän selvityksen mukaan Etelä-Suomessa tulipolte-epidemiaa voisi kehittyä joka viides vuosi ja Keski- ja Itä-Suomessa lähes joka toinen vuosi.

Puutarhojemme onni on, että Suomen viileä ilmasto ei ole tulipolteen leviämislle kovin suotuisa. Tauti kykenee kuitenkin säilymään pitkään piilevänä tai hyvin pienioireisena.

Kun olosuhteet muuttuvat sopiviksi, piilossa pysytellyt tauti saattaa aktivoitua.

Kukinnan aikainen ilman kosteus ja lämpötila määrävät,

voiko tauti kehittyä vakavaksi epidemiaksi, Evirasta kerrotaan.

Tulipolteesta ei vaaraa ihmisille

Tulipolte leviää uusille alueille ensisijaisesti ulkomailta tuotavien taimien mukana. Paikallisesti tautia levittävät hyönteiset, linnut ja ihmiset.

Tulipoltebakteerin muodostama sokeripitoinen lima houkuttelee hyönteisiä, jotka levittävät tautia kasvista toiseen kulkiessaan.

Niitä suurempi ongelma ovat pölyttävät hyönteiset, kuten mehiläiset. Ne pystyvät kuljettamaan sairaiden kukkien siitepölyä pitkiäkin matkoja.

Tutkija **Päivi Parikka** Luon-

nonvarakeskuksesta (Luke) kertoo, että lintujen epäillään levittäneen bakteeria Britannista Norjaan.

Tulipolteesta ei ole vaaraa ihmisille.

Tiedetään, että tietyt omenalajikkeet ja perusrungot kestävät tulipoltetta, Parikka kertoo.

Suomessa viljeltyjä lajikkeita ei ole tähän mennessä tutkittu, mutta parhaillaan meneillään oleva Tervetarha-hanke selvittää kestävyyttä.

”Olemassa olevaa tietoa kootaan tämän vuoden aikana viljelijöiden saataville”, Parikka lupasi hedelmän- ja marjanviljelijöiden talvipäivillä viime viikon keskiviikkona.

MAIJA ALA-SIURUA

Nautatilat vihaisia vaarallisista roskista

Nautatilat ovat kiukkuisia ja huolissaan roskaamisesta. Pelolle heitetty alumiinitölkki voi rehushilppurin läpi kulkeutuaan hajota teräviksi paloiksi rehuun.

Lehmä saattaa helposti niellä palan, koska se hotkii ensin ja märehtii kunnolla vasta sen jälkeen.

Huittislainen maidontuottaja **Olli Soro** löysi silpoutuneen siideritölkkin lehmiä ruokintapöydältä muutama päivä lehmän menehtymisen jälkeen.

Samanlaista yhtäkkistä muu-

tosta eläimen kunnossa ilman selvää syytä ei ole sattunut aiemmin.

Ruumiinavaus jäi isännän harmiksi lomapäivien vuoksi teettämättä.

Soro laittoi kuvan tölkistä lauantai-iltana Facebookiin. Muutamassa päivässä sitä oli jaettu yli 3 700 kertaa.

Keskustelu aiheesta käy kuumana sosiaalisessa mediassa. Roskaaminen haittaa etenkin tienvarsieläinten käyttäjiä.

Pelloilla ja rehuista on löydetty tölkkin lisäksi hauljeja,

pulloja, spray-pulloja ja jopa stringit.

”Muistaisivat vaan kaikki sen 15 senttiä, mitä tölkistä saa. Ei kannata heittää rehvakkaasti ulos”, Soro sanoo roskaajille.

Osansa someryöpytyksestä saa MTK:n eläinlääkäri **Leena Suojala**, joka arvioi roskista johtuvat sairastapaukset harvinaisiksi.

”Tietenkin roskaamiseen liittyy aina riski ja roskaajien pitäisi ymmärtää, kuinka isoja ongelmia siitä voi seurata”, Suojala sanoo.

Hänen mielestään ongelman laajuus täytyy selvittää.

Nauloja ja rautalankaa

Tarkastuseläinlääkärit Atrian Kauhaajoen ja HK Scanin Otokummun teurastamolla eivät ole nähneet tölkin jäänteitä nautojen mahoissa.

Vierasesineitä tai niistä johtuvia sisäelinvaurioita ja vatsakalvon tulehduksia teurastamoilla huomataan päivittäin.

Esinelöydöistä yleisimpiä ovat nautan tai rautalangan pätkät.

Tuotantoeläinten erikoiseläin-

lääkäri **Helena Rautalaa** kuvan levitys oletuspohjalta suuttuttaa.

”Todellinen syy oireisiin pitäisi aina selvittää. Suohon mennään, jos oletetaan syy, joka todennäköisesti on väärä.”

Eniten lehmiä mahoista poistetaan Rautalan mukaan muoveja ja naruja. Roskaajia hän ei silti ymmärrä.

”Mitä ne vetelykset ovat, jotka tölkin juotuaan viskaavat sen toisen peltoon?”

Aiheesta uutisoi ensimmäisenä Yle.

TERHI TORIKKA

MATERIAALIHALLINNAN MESTARI NYT Y-AGROLTA!

MANITOU MLT -MAATALOUSKUROTTAJAT

Manitou MLT -maatalouskurottajat ovat suunniteltu tehokkaaseen työskentelyyn, turvallisuutta unohtamatta. Manitou-kurottajissa on pieni polttoaineen kulutus ja tehokas moottori. Korkea maavara ja erityisesti maatalouteen suunnitellut renkaat sallivat mäkikattoman työskentelyn vaikeammissakin olosuhteissa. Ohjaamo on ergonomisesti suunniteltu työomakuvuuden maksimoimiseksi, ja äänieristetty hytti vähentää ulkoisia meluhaittoja.

www.y-agro.net

Kysy lisää lähimmältä Y-Agro myyjältäsi:			Lahti		
Aura	Kimmo Raininko	040 900 9514	Lahti	Esko Saari	040 900 9505
	Tomi Aaltonen	044 755 5378		Mikko Lehto	040 900 9507
Huittinen	Heimo Kankaanranta	040 900 9525	Laitila	Rauli Komi	040 900 9506
	Jorma Paavilainen	040 900 9532		Esa Heikola	040 900 9530
Hämeenlinna	Heikki Hakamäki	040 900 9523	Nurmijärvi	Olli-Heikki Niemi	040 900 9529
	Esko Puustinen	040 900 9538		Oskari Vuorisalmi	040 900 9502
Joensuu	Teemu Holappa	044 335 0434	Salo	Antti Uotila	040 900 9511
	Heikki Eliila	040 900 9537		Senajoki	Asko Lahtela
Kemppele			Tuusula	Antti Kauppinen	040 900 9540
				Varkaus	Timo Kauppinen
Kouvola			Ylivieska	Ville Mattila	040 900 9515

Arviot vilja-varastoista pienenevät

Tilastointitapojen muutos on puolittanut arviot maataloilla varastoitavan viljan määristä. Muutos tehtiin vuoden 2013 heinäkuun alun varastoihin, ja korjaus vaikuttaa myös tasearvioihin 2013/14 ja 2014/15.

”Päivityksen myötä varastomäärät kaikilla viljalajeilla ovat nyt tarkemmat kuin aiemmin”, tutkija **Anneli Partala** Luonnonvarakeskuksesta kertoo.

Markkinointikauden 2013/14 alkuvarastot laskivat yhteensä 560 000 tonnia ja kauden loppuvarasto pieneni 440 000 tonnia. Suurimmat muutokset olivat kauran ja vehnän varastoissa. Rukiilla ja ohrralla muutokset ovat varsin pieniä.

Huoltovarmuuskeskus on alentanut arviota kevään myyntimäärästä aiemmasta 80 000 tonnin arviosta noin 30 000 tonniin. Muutos koskee lähinnä vehnää.

TOURE KIVIRANTA

vyr.fi

LM-Traktorimönkijä – Suomessa viimeistelty.

LM-traktorimönkijä hinnat alkaen:
8 990 € + toimituskulut
Kuvan laite erikoisvarustein.

TRAKTORIMÖNKIJÄ 4X4
T-kortti/15 v.
Edulliset vakuutukset
Ei vuosikatsastusta
Verohyöty ammatti-käytössä!

5v
YAMAHA
KATKASTUS
Korkeintaan 50000 km

Katso lähin Yamaha-jälleenmyyjäsi:
www.yamaha-motor.fi

YAMAHA
Revs Your Heart

www.konekesko.com

Kestotilaus on aina *edullisin.*

MAASEUDUN TULEVAISUUS

AMMATTIPESUREIDEN KUUMIN KÄRKI

Kärcheriltä kuumavesipesureiden kestoystävälliset

Ammattilehtien testeissä palkitut, kovaan käyttöön tarkoitetut kuumavesipesurit löydät Kärcher Professional-mallistosta. Päivitä pesurisi - tervetuloa esittelypäiville kysymään tarjousta! Katso paikat ja päivät kotisivuiltamme:

www.karcher.fi

HDS 8/18 CX
■ 180 bar, 800 l/h
■ sh. 3450,-

makes a difference

Testivoittaja
Koneviesti 12/2012